

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyenlő száma ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Az igazságügyi budget.

Modern államban, mely a civilizált Nyugattal egyenjogu, legfontosabb részszortok egyike az igazságügyi kormányzat. Az igazságszolgáltatás alapja minden államnak és Erdély igazságügyminiszter a legnagyobb sikerrel iparkodik lelkiismeretesen megoldani tárczájának minden feladatát, legyenek azok akár politikai, akár adminisztratív jellegűek. Az ő minisztersége alattérte el a magyar igazságszolgáltatás, óriási léptekkel haladva előre, azt a magas fokot, amelyen a legelőrehaladottabb európai államok igazságügye áll. Az ő érdeme a büntető perrendtartás fényes és konziliáns keresztülvitele és nem az ő akaratán mult, hogy nem lett törvényynyé a kuriai bíraskodás választási ügyekben. Az egyhápolitikai törvények keresztülvitele nagy részben az ő érdeme, az ő miniszterségéhez fűződnek igen fontos reformok a fogházügyben és az igazságügyi adminisztrációban. Az 1894. évben életbe léptetett somnás-eljárás felügyelete egyik főfeladatává lett a miniszternek, ehhez járul még egy terjedelmes törvényszerkesztési működés és a magyar igazságügy további kiépítésének gondja. Erélyesen és szorgalmasan dolgozik ezen az épületen Erdély és első sorban az ő kezdeményezésének kell köszönni, ha az

esküdt bíróságok illetékessége súlyos büntetkeken keresztülvitetik. A büntető eljárásra vonatkozó törvény keresztülvitele, a büntető perrendtartás életbe léptetése képezi legközelebbi feladatát, melynek a legnagyobb ügyszeretettel szenteli magát.

Az adminisztratív természetű teendők szintén napról-napra szaporodnak és Erdély vas szorgalma kell hozzá, hogy e rendszeres munka mellett még az igazságügy további kiépítésén is fáradozhasson. Gondoskodása az igazságügyi hivatalnokok és bírák, valamint az adminisztráció javítása érdekében általánosan ismeretes és ékesen szóló kifejezésre talál költségvetésének számaiban, melyet 1897-re 18 millió frtot meghaladó összeggel irányzott elő, míg elődének utolsó előirányzata csak 16 millió frtot tett.

Annak az igazságügyi miniszternek, aki feladatának meg akar felelni, folyton két irányban kell éber tekintettel lennie. Tökéletesen uralkodni kell az adminisztratív teendők felett és emellett nem szabad elvesztenie érzékét tárczája nagy feladatai és problémái iránt sem. Erdély igazságügyminiszter mind a két irányban valódi mintája a kötelelességű államférfiúnak, aki az adminisztrációt saját gyakorlatából ismeri és akit szellemi feszítőerőben egy előde sem mul felül.

P. C.

Háborus hírek.

Mindennap közelebb hozza a háboru veszélyét. Hiában való a nagyhatalmak minden igyekezete, az államférfiak minden bölcsossége, a rém, a háboru réme mind inkább közeledik. Az a kiesiny Görögország, az az adósságokba süllyedt, nyomorult országcseka királya egy operett hős szerepét véve fel, vitélül szembeszáll az európai nagyhatalmak parancsszavának s eszéigában sinos Kréta szigetéről kivonni csapatait s visszahívni hajóhadát, melyek nap-nap után vérlázító kegyetlenséggel megszárolják a sziget török lakosságát. Az egész görög nép lázban ég, mindenki harcra készül, a hadsereg mozgósittatik, a kormányférfiak s maga a király hatásra szánt bombasztikus szavakban hirdeti, hogy ha kell, mindannyian elvérzenek, de igazaikat nem hagyják. Es ez a vitézi lelkesülés naponkint fokozódik, mert hát a jó görögök látják, hogy a nemzetközi jogokat lábbal tiporva, szabadon nyomulhatnak előre Kréta szigetén s ölhetnek s pusztíthatnak, sem a török szultán, sem a nagy hatalmak nem tesznek komoly lépéseket ellenük, s azok a szigorú nangu diplomáciai jegyzékek csak arra valók, hogy legyen mit áthágni. A papírra írt fenyegetés csak ott szokott hatást tenni, a hol félnek tőle, Görögország pedig nem igen fél, mert ott settenkedik háta megett Anglia, mely a jelenlegi nagy harczi színjátékban, mint sugó szerepel s Görögország pedig görög lelkesültséggel és görögüz fény mellett csinálja a nagy jeleneteket. Hát ez színjátéknak megjárja s épen semmi veszély sinos benne, míg e háboru csupán görög és török kérdés maradna, mert bizony reánk nézve jóformán mindegy, hogy Kréta szigetén ki az ur, de a nagy veszély abban rejlik, hogy Anglia alátomos politikája odáig viszi a dolgot, hogy a nagyhatalmak is belekeverednek a

TÁRCZA.

Életképek.

Írta: Barthalis János.

(Folytatás.)

VI. Az engedelmes leány.

Halljunk egy történetet az engedelmos leányról is; hiszen ugy is olyan ritkaság az, mint a fehér holló.

Irének két fiutestvére volt. De azért a szülők szeretete inkább őt, mint a fiukat ölelte, sugározta körül. Nem is csoda, mikor az a két pajzán fiu a világra jötte óta annyi galibát, annyi bosszúságot okozott a szerető szülőknek, a meenyiro tiz leány gyermek sem lett volna képes.

Milyen is a fiugyermek! Akáresak a tyuk által költött kacsaifoka.

Csak addig van szüksége a szülői aggódó gondoskodásra, míg a szilaj paripa sörényébe belefogózzhat; míg az egekbe meredő sudarfa hegyébe mászásnak nehézségeit izmai legyőzhetik és míg a százféle csintalanság titkait kiismeri s akkor aztán: jó éjszakát nektek szeretve aggódó szülők! A fiu indul a természet által kiszabott uton s ti maradtok a remegő sejtelmekkel. Minduntalan arra vagytok készen, hogy a családi név fenttartóját véresen, nyomorékon, félhalva hozzák elétek a könyörülő emberek.

De a lány, az már más kategoria alá tartozik.

Az — a legtöbb esetben — még ötven éves korában is szelid, gyáva. (Ha asszony nem lett addig.) Az a szülői szeretet melegében szeret sütkérezni. Az egy valóságos fiók galamb. (Akkor még ritkán vannak méregfogai.) Önerejéből, az ábrándozáson kívül gondolkodni, cselekedni sem képes a világi dolgokban. A szülőkre s különösen az anyára van utalva tanácsban, vezetésben. Tőle sajátítja el mindazon tulajdonokat, melyek a boldogságot, vagy annak ellenkezőjét termik számára a prózai életben.

Iréen a gyermeki szeretet ritka melegével imádtta szülőit. Azok meg bálványozták őt. A fiuk felett igen kitüntették.

Iréen szófogadó, engedelmos kis leány volt mégis. Szülői akaratán kívül egyebet nem ismert. Kivánságuk parancs, ohajuk szent volt előtte, melyeket önféjűsködésével sahasem mert volna áthágni, megsérteni, vagy semmibe venni.

A gazdag leánynak számtalan udvarlója akadt. Gazdag és kevésbbé módos vegyesen. És Irén egy szegény, de talpig becsületes hivatalnoknak viszonozta szerelmét, kiről a szülők fel sem tételezték volna, hogy leányuk keze után merne vágyódni.

A szegénység előttük nagy bűn volt, melyre az egekben sem lehet abszoluczió. Valaki lehet ugyan becsületes ember s kell is annak lenni, de ha hozzá még szegény is, az már öreg hiba — így vélekedtek ők.

Egy napon ezen szókkal toppantak leányuk elé: — Örvendj, Irén, te szerencsés halandó, kit még az ég is szeret, nem csak mi. A környék leggazdagabb földesura ohajtja kezdet elnyerni.

Iréen hallotthalvány lett. E szó „leggazdagabb”

ugy hangzott neki, mintha halálítéletét hallotta volna. És remegve kérdezé:

— Neve?

A szülők magas pathosszal ejtették ki a kérő nevét:

— Sziszeki, a milliomos!

Irének minden izma megrándult e név hallatára és sáppadt areczul felelt!

— Sziszeki, az a vén, az a kiaszott alak, kibe már csak hálni jár a lélek? Őt értitek?

— Igen, igen, kapta fel a szót anyja, Sziszeki, a duzs gazdag, ki mellett egy nő égi kényelemben élhet s a ki a nejeének legesekélyebb szépségét, kivánságát nábobként elégitheti ki. Igen, Irén, ő a te kérő!

— De, hiszen, Sziszeki egy beteges, nyomorék ember, ki mellett egy nő élethossziglani boldogtalanságra van kárhoztatva.

— Ah, édes lányom, szólj újra anyja, tudod-e hogy a boldogság hol üti fel tanyáját? A hol gazdagság van. Merő bolond volt az is, ki azt a költőies, kunyhóban lakó, koldusboldogságot dicsőíteni kezdte. Legyen csak pénz, legyen odélég és boldog vagy. Különben koldus, hivány vagy azzal a lángoló szerelemmel, mely egyebet sem nyújt a mélyen érző, olvadékony szívnél, a minék jövedelmétől ugyan felkophat az állad. Hahaha, te plátói szerelom!

(Folyt. köv.)

dologba s kiút ama nagy világháboru, melytől népek és kormányok egyaránt remegnek. Ha odafejlődik a dolog, hogy Törökország felosztásra kerülne s Konstantinápoly felett és határozni kellene, egyik nagyhatalom sem vonhatná ki többé magát a huboruból s mindeniknek fegyverrel kellene védelmezni a maga érdekeit. Aztán nem szabad figyelmen kívül hagyni a török fanatizmust sem, mely ha int az utolsó óra, vérrel fogja védelmezni a Próféta zászlóját s az rettenthetlen bátorság, mely Plevna védelmében csodákat művelt, a szent hit védelmében még félelmetesebb leend s ki állhat jót arról, hogy a sok százezer keresztény, mely ma a török területeken, a törökök között él, egy napon nem esik-e egyről-egyig áldozatul a fanatizált muzulmanok fegyvereinek.

Nagy, nehéz kérdés az utolsó szót kimondani s azért van az a hallatlan erőlködés, mit a diplomácia a béke fentartása érdekében kifejt.

O.

Iparos tanonczoktatás Háromszék-megyében.

Azok, kik a székelyföld ipari és gazdasági fejlesztésében közvetlen, vagy közvetve részt vesznek, valamint azok is, kik ugyanott az ipar és gazdaság fejlődését figyelemmel kísérik, meggyőződhetek már, hogy mióta az intéző körök a székely kérdést aktuálissá tették, a mióta a székely (marosvásárhelyi) kereskedelmi és iparkamara működését megkezdte, minden tőren törekvés, de ezzel kapcsolatosan egyszersmind haladás is észlelhető.

Szenecsés gondolat volt ipari tekintetekben az iparfejlesztő bizottságok felállítása a székely megyékben, mert bár a kivándorlás csökkentésére a gazdasági bizottságok is közreműködnek, a főderem azonban mindenestre az iparfejlesztő bizottságoké, előbbi a napszámások, utóbbiak az iparosok itthon tartásával. Ugy az 1895-dik évben, mint 1896-ban meglehetősen leszállt a kivándorlók statisztikai száma, csak az 1896-dik év vége mutat némi emelkedést a kádár házi iparosok*) kivándorlásával, míg a folyó év kezdete a napszámások újbóli tömeges kísérleteit mutatja s ha idejekorán intézkedés nem tétetik a napszámások külföldre kimehetése megakadályozására, rendkívüli hátrányára és kárára lesz ez a székelyföldi mezőgazdaságra nézve.

Főleg a kamara székhelyén, annak közreműködésével értek el a legszebb eredmények; ipari szövetkezetek létesítése és az általános műveltség terjesztése, ez utóbbi felolvasó estélyek tartása által. Sőt Udvarhelymegye is bír már szakiskolával, csak Csik- és Háromszék-megyék hagyatták magokra, de ezek is csak azért, mert Csik-megyében a kezdetlegettség, Háromszék-megyében pedig a bizalmatlanság akadályai a haladásnak. Mindazonáltal ezzel nem akarom azt mondani, mintha teljes télenység uralkodnék, hanem azt, hogy a haladás nincs arányban az előbb említett két vármegye fejlődésével, holott tekintettel Háromszék-megye kulturális előhaladottságára, minden követ meg kellene mozdítani, hogy a nyújtott állami kedvezmények Háromszék-megye kisebb iparosaira is kiterjesztessenek. Az iparosok támogatására a szükséges intézkedések, illetve kezdeményező lépések már meg is tétettek, de annál kevesebb gond fordítottatik az iparos inas iskolákra.

Lepten-nyomon újabb, meg újabb akadályokra bukkanak az irányadó körök és ilyenekre fognak bukanni a jövőben is, bár minden áldozatot meghozzanak; — sőt merem állítani, hogy bármily jólétbe helyezték is, bármily célirányos működést jelöljenek is ki a jelenleg élő és működő parosságnak, ha az újabb nemzedék felnő s vezetésre bízottak a létesített intézmények, azok megsemmisülnek, de egyszersmind ok nélküli veszteségnek, ok nélküli támogatásnak, ok nélküli fáradozásnak fog bizonyulni minden e téren hozott áldozat, vagy legjobb esetben elől kell kezdeni újból mindent, — ha a szellemi oktatás elhanyagoltatik. Csak úgy lesz áldásossá mindennemű támogatás, csak úgy lesznek

megtarthatók az iparosok körében az ez uton létesített mindennemű intézmények, ha a műhelyi oktatással karöltve halad az iparos iskolai oktatás és ha az iparos tanoncz ifjuság a kor által megkövetelt szaktudományokba, ugyszólva, beleneveltetik.

Vallják meg az igazat, hogy nemcsak Háromszék-megyében, hanem egész Magyarországon még a kezdetlegességen állunk és hogy legkevesebb figyelembe részesülnek az iparos inas-iskolák, míg annál többre részesülnek a szakipariskolák, mivel az állam, illetve a kereskedelmiügyi m. kir. minisztérium összes tevékenysége ezen iskolák fejlesztésére irányul. Magam részéről is helyesnek tartom az eddig követett rendszert, mert a szakipariskolák vannak hivatva a magas keresk. m. kir. miniszteri 1895. évi jelentésben is említett szakképzett tanárok és művezetők hiányának pótlására alkalmas egyéneket nevelni.

Tekintve, hogy ezen hiányok már pótolva vannak, hisz igen jelentékeny része a szakiskolát végzett növendékeknek tanári állást tölt be, igen észszerű volna, s talán már ideje is elérkezett kísérletet tenni azon kisebb városokban és nagyobb községekben, hol a tanonczok száma a 30-at meghaladja olyképen, hogy az elméleti népiskolai képzést tanító erők mellé a szakiskolákra képzettek is alkalmaztassanak, kik az elméleti szaktanítás mellett, a valamely iparág legelőbb képviselteknek gyakorlati oktatási ágára is kiterjeszkedve, — kapcsolatosan a minta rajztanítással, — előkészítőnek a tanonczokat a tovább képző tanfolyamokra, szakiskolákra, de előkészítőnek, — a mi legfőbb, — a korral való haladás megfigyelésére és ahhoz való alkalmazkodásra.

Igen fontos kérdés, hogy hát hol erre a talaj?

(Vége köv.)

CSARNOK.

Jámor Estány egyházi levelei a szerkesztőhöz.

— 118 —

Téus Szerkesztő Ur!

Az újságlapokat olvasgatva asztot sejttem következtetni, hogy nem csak bilétes zsidóknál, s Morzsányi urnál vagy on hiba az kréta körül, hanem az magos politikában es, és pediglen azt, mivelhogy ez a surezomnye Kréta sziget mián ojjan kalamájka léssen nem sokára, mien még az nagy futás-ker sem vót. Ha jól fogtam fel az létel minéműségét, az dolog úgy áll, hogy ez a küsdég szigetecke az török s most az görög erőszakval elfoglalta s e mián nem csak ökemik, hanem az nagy hatalmak es hajba fognak kapni. Minek utána benne vagyok az magas politikába, az szomarabbak kedviét meg kell magyaráznom, hogy mi legyen az a nagyhatalom. Hát az nagyhatalom az, melyiknek nagy a hatalma s mindenüve szabad neki az orrát beütni s mindenütt rendet kíván csinálni s addig csinálja, míg valami a kezibez ragad s mikor a veszekedőktől mindent elszedett, akkor nincs mi felett veszekedni s meg vagy on az rend. A kis hatalom pediglen az, a mejiknek küsdég a hatalma s ennek es szabad az arrát akár hová beleütni, de az nagyhatalmak mindnyá rákoppintanak, met ugy kívánna az rend, hogy csak az nagyoknak szabad valamit elkaparintani.

Egyébaránt az a szegény Törökország ugy vót mindetig Kréta szigettyével, mint én az én kedves Petronellával, mennél jobban bántam vele, annál gaczeabb vót mindetig irántam s valahányszor reggel felkelt, mindetig lázzodást csinált ellenem s csiprekval s fazakakval bombázta meg a fejemet s nincs a főd gőjőbison ojjan nagyhatalom, mejik békét tudott vóna nála csinálni. — Nem es hiszem hogy valaméjjik eldődje nem Görögországból szármozott. Hát Törökország es elég jól bánt ezen szivetvel, de az görögök még es csak mindetig okvetetlenkedtek. Kántor komám asszonya, hogy abból a krétás görög semmieskedésből nem leszen nagy dolog, én meg aszondom, hogy az kovász es csak akkora, mint a kujakom s még es az egész tekenyő teszta kidagad tölle. Egyébaránt török-görög mind egy ördög, ott had üssék egymást, csak háboru ne

legyen belőle, met hát az ember háboru nélkül es meg tud halni, ha éppen ugy kívánna.

Mű padig kántor komám az béke kedviét inánk egy cseppet.

Kárbahágó, 1897. márcz. 12-én.

Maradtam
tiszteltetvel és becsültetvel
Jámor Estány
egyházi és harangkezelő.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk** változékony, mint ez márczius havához illik. Egyik nap havaz vagy esik, a másikon meg melegen süt a tavaszi napsugár. A nappalok általában enyhék, de éjszaka elég erős fagyok vannak. A tavaszodás a mi éghajlatunk szerint egészen normalis, sőt a vegetációra igen előnyös.

— **Községi iskolánk államosítása** mos már egészen bevezetett dolognak tekinthető. Leérkezett ugyanis megyénk főispánja útján a va lás és közoktatásügyi miniszter ur loirata, melyszóriat kijelenti, hogy a város és a közoktatásügyi kormány között létrejött szerződéshez hozzájárul, illetőleg a város által felajánlott hozzájárulást elfogadja. Ennélfogva iskolánk államosítása, mely évek óta a város polgárságának általános ohaját képezte, be van fejezve.

— **Szerencsétlenség.** Mint részvéttel értesültünk, Rápolthi Gábor alesernátoni földbirtokosnak egy gazdasági gép f. h. 12-én egyik újját levágta. A gyorsan alkalmazott orvosi segély folytán nagyobb baj nem lesz belőle.

— **Márczius 13.** A zágoni dalkör és községi zenekar 1897. márczius 13-én (hétfőn) a nagy nap emlékének felevenítésére Zágomban, a községi iskola disztermében estélyt rendez. Belépti díj: személyenként 1 korona. Kezdete este 8 órakor.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter Balázs István kézdi-vásárhelyi kir. törvényszéki fogházfelügyelőt hasonló minőségben a esikszerezdi kir. törvényszéki fogházhoz helyezte át.

— **Értesítés.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara már pár év óta fokozódó sikerrel közvetíti a székely ifjaknak Magyarország nagyobb városaiban tekintélyes iparosok műhelyeiben és kereskedőknél való elhelyezését és szakszerű kiképzését. Akár kulturális, akár nemzetgazdasági, avagy faji szempontból vizsgáljuk a kamara eme nagy fontosságú ténykedését, halával leszünk eltelve, — mert ez által fajunknak a magyar iparos osztály jövőben való megteremtésénél vezérszeret látunk biztosítva; — a mi különösen most, midőn a székely nép megélhetési viszonyai egyre rosszabbodnak, felette fontos körülmény. A szülők érdekében az elhelyezésre vonatkozó szükséges tudni valókat — az alábbiakban közlöm: Az iparkamara 12 életévüket betöltött és 16 életévüket meg nem haladott, legalább IV. elemi osztályt végzett, egészséges testalkottal bíró — jó magaviseletű, szorgalmas szegény sorsu székely ifjakat, ha az iparos vagy kereskedő pályára hajlammal bírnak, magán iparosok műhelyeiben (állami gyárak, a lakatos, gépész és építő mesterségek kivételével) mindenféle más mesterség megtanulhatása céljából és kereskedésekben tanoncznak (inasnak), ha az alábbi módon jelentkeznek, elhelyezi. A tanoncz idő 4 év. Ez idő alatt az tanonczok ellátásáról, kiképzéséről a kamara útján gondoskodik. Az iparkamara gondoskodik a tanonczok elszállításáról, a mestereknél való elhelyezéséről stb., a szülők csupán arra lesznek kötelezve, hogy fiaik felvétele esetén az elutasítás előtt azokat egy vagy két rendi tisztességes öltözetrel, 3—4 pár változóval ellássák. A jelentkezés határideje márczius 23-dika. A szülők fiaikat s azok keresztlevelet, iskolai orvosi, ujra oltási, erkölcsi és — szegénységi bizonyítványát magokkal hozva — jelentkezhetnek Kiss Jenő polgári iskolai tanárnál Kézdi-Vásárhelyen, a ki a még esetleg szükséges felvilágosításokat is megadja. A kik folyó év márczius 23-án tul jelentkeznek, legfennebb öszszel számíthatnak elhelyezésre. Így alkalma lévén a szülőknek fiaikat — nagyobb városokban az ipari szakkismereten kívül is szélesebb látókörhöz juttatni — a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara fent jelzett intenczióját ajánlom a papok, tanítók, körjegyzők figyelmébe, kérve, hogy a

* Lásd a „Székelyföld“ 1896. évi 100-dik számát „Egy igen fontos házi iparcikk háromszék-megyében.“

szülőket, ifjakat erről tájékoztassák. Kézdi-Vásárhely, 1897. március 12. Kiss Jenő polg. isk. tanár.

— **Vidéki csendélet.** A kézdi-vásárhelyi eszmadia társulat mult pénteken tartotta meg rendes évi közgyűlését, melynek nagyobb jelentőségét a tisztviselői kar megválasztása képezte. A társulat eddigi elnökét Sáska Antal 20 éven át viselte ezen tisztelet s alatta a társulat vagyoniilag gyarapodásnak indult. Most azonban közöttük és a többség között némi differenciák merültek fel, minél fogva sem Sáska nem reflektált többé az elnökségre, sem a többség nem kívánta szolgálatát többé igénybe venni. A megejtett új választás rendén elnök lett Dózsi Dániel, egy igen tisztességes s általánosan tisztelt iparos s alelnök Kovács János. És volt a választás után nagy vigasság, tüzlő zene mellett vitték a ezéi ládáját az új elnökhöz, mint ez a régi világban szokás volt. Az ipartársulat mindenestre úgy intézi a dolgot, a mint jönnek látja, de azért a lefolyt szelid tüntetésnek nem szabad nagyobb jelentőséget tulajdonítani, mint a minővel ez bir.

— **A sorozás Háromszékmegye** sorozó járásában a következő sorrendben fog megtartatni: a miklósvári sorozó járásban, Nagyajta székhelyen: március 20-tól 22-ig; S.-Szt.-György városi sorozó járásban: március 24-én; a Sepsijárársban, S.-Szt.-György székhelyen március 26, 27, 29, 30 és 31-én; az Orbajárársban, Kovászna székhelyen: április 2, 3 és 5-én; K.-Vásárhely városi sorozó járásban április 7-én; és végre a Kézdi sorozó járásban, K.-Vásárhely székhelyen: április hó 8, 9, 10, 12 és 13-án. A K.-Vásárhely városi sorozó járásban a sorozási idezősek már mind kézbesítve lettek.

— **A gyújtogató macska.** Ambrus János ujfalvi székyei gazda f. hó 1-én reggel petroleumot öntvén a lámpába, az ott lábatlanzkodó macskára véletlenül rá ömlött egy kis petroleum. A macska ez után a tüzelőre buzdódott, a hol azonban petroleum szőre meggyuladt; a megremült állat neki iramodván, felfutott a szénás padlásra, mely csakhamar lángba borult s a gazdának mindene leégett.

— **Kegyetlen fiu.** András Sándor káson-imperi lakos mult hó 24-én délután ittas állapotban a koresmárol hazamenvén, neje és Lajos nevű fiára rátámadt s meg akarta őket verni. Felesége az ittas férjét az ágyba lenyomta, s ekkor a fiu fejét ragadott s atyjának balláb szájára kétszer oly vágást mért, hogy a lábszár eltört. Az anya és fiu — miután tettüket beismerték — a felesévével együtt a szentmártoni járásbírósnak átadtattak.

— **A közönség figyelmébe.** A tavasz nyitásával, midőn mindenki siet magzükségletét besze-

rezni, mint a megelőző években tettük, egy most sem mulasztjuk el a közönség figyelmét felhívni a Mauthner Ödön magkereskedésére, mely egyedül képes olcsó, feltétlenül csiraképes, dus virányt hozó virág- és veteménymagvakat szolgáltatni. Több évi saját tapasztalatainkból indulva ki, jó lélekkel ajánljuk ezen ezéget mindenkinek.

Közigazdaság.

A mesterséges trágyafélék alkalmazása, különös tekintettel a tavaszi veteményekre.

Ehhez járul még azon előny, hogy gyors hatás előidézésére, gyenge vetések javítására kiválóan alkalmas.

A mesterséges trágyák minőségét illetőleg, — a mint ismeretes — alkalmazásban vannak phosphorsav hiányt, nitrogén hiányt és káli hiányt fedezők.

Ezen trágyaszerek figyelmet érdemelnek egyaránt, de legfőképp a nitrogén és phosphortrágyák, mert a növény táplálásában is a nitrogén és phosphor viszi a legnagyobb szerepet.

Hogy helyesen tudjuk alkalmazni ezen trágya anyagokat, meg kell ismerkednünk azon hatással, melyet ezek a talajra, illetve a növényzetre gyakorolnak.

A nitrogén a talaj alkotórészekre oldólag hat, átalakítja tehát a talajban kihasználatlanul heverő tápanyagkészletet, értékesíthetővé teszi azt a növényzet részére, s hatása ez utóbbira abban fog nyilvánulni, hogy a növény bujább fejlődésnek, erőteljesebb növekedésnek indul, mely előidézze ugyan a termés fokozódásának, de melynek egyúttal következménye a később bekövetkező éres.

Tudva már most ezen hatást, az a kérdés merül fel, hogy miként bányunk ezen kétélű fegyverrel?

Az okszerű gazdálkodás elve feltételezi, hogy a talaj tápanyag készletének kihasználása célját képezze a gazdának. — Sajnosan tapasztaljuk azonban, hogy ép e tekintetben mellőzve van a kellő körültekintés. — Tudják jól gazdáink, hogy a nitrogén a termés mennyiségét emeli s ez okból alkalmazzák is azt, de — s ép ebben rejlik a legnagyobb hiba — nem a viszonyoknak megfelelően.

Ha a nitrogén trágyát ott használjuk, hol egyéb növényi tápszerek elegendő, sőt felesleges mennyiségben vannak jelen, oly helyen, hol korai forrás és korai fagy ritkán fordul elő s oly növények alá, melyeknél a vegetáció késlekedése bajt nem okoz: kedvező hatásra bizon számíthatunk; mert a nitrogén trágya a felesleges mennyiségben levő egyéb tápanyagot gyümölcösözővé teszi, a növény életmükö-

dése a bujább tenyészet dacára is normális marad s mert nem kell azon veszélytől tartanunk, melyek akár a korai forrás pl. a gabonafélék szemének megszorulásában, akár a korai fagy bármely más növény elpusztulásában előidézhet; ellenkező esetben azonban sokkal több kárt szenvedünk, mint hasznot érünk, mert talajunkat kizsároljuk s növényeinket az elpusztulás veszélyének tesszük ki, vagy legalább is nem fog érvényre jutni azon törekvés, melyet ezen tápanyagnak a talajba juttatásával céloztunk.

(Vége köv.)

Nyilttér*.)

Nyersselyem básztruhához való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre Tossors- és Shantings-Ponggees valamintfekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként, sima csikos, kockázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 azin és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámentesena házhoz szállítva mintákat postafordultul küldi Henneberg G. (cs. és k. udvaris szállító) selyemgyára Zürich-ben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 7. 5—51.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvényről, csúszlóról, szaggatásról és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban kapható van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utózat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társai, cs. és kir. udvari szállítók, BUDAPEST.

Tartózkodás március 20-ig!!

Dr. Huszár és Wellner

foggyógyászati műterme

A több oldalról jött felszólításnak engedve ittőlünk meghosszabbítottuk és rendelkezésükre állunk minden a fogászat körébe vágó esetekre.

Lakás: K.-Vásárhelytől „Millenium” szálloda 1—2 sz.

Műfogak szájpádlás nélkül!

Foghuzás teljesen fájdalomközés nélkül.

Plombolás, fogtisztítás, jutányos árak!!

E rovat alatt közöltétekért felelősséget nem vállal a szerk.

Szám 5220

1897.

Hirdetmény.

M. kir. belügyminiszter ur önműt ságának 1896. évi szeptember hó 2-án 78938 sz. alatt, valamint f. évi feb. hó 25-én 17946 sz. alatt kelt magas leirataival az 1896. évi június hó 15-én tartott vármegyei törvényhatósági közgyűlésnek 109 jkvi. pont alatt hozott határozata jóváhagyatván, a vármegyei ház kibővítése 6761 frt 48 kr. összeg erejéig engedélyeztetett.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából 1897. évi március hó 24-én d. o. 11 órakor az alispán hivatalos helységében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó az engedélyezett 6761 frt 48 kr. összegben belül számítandó s a részletes feltételekben előírt 5 százaléknál bá-

natpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 11 órájáig a nevezett hivatalhoz, illetve a vármegyei pénztárba annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Ajánlattevők ajánlataikban kifejezni tartoznak, hogy a további kisebb munkálatokat a költségvetésen kívül a költségvetésben jelölt egy-ségárok mellett az ajánlatban a ki-hirdetett építkezésnél kitett árból le-engedett százalék levonása mellett szintén teljesítik.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett alispáni hivatalnál, esetleg a kir. építészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők.

S.-Szt.-Györgyön, 1897. március 2-án.

Gábor Péter,
alispán.

44. 2—3.

Hirdetmény.

A kézdi-vásárhelyi városi és vidéki „Rudolf” kórháznál egy férfi család és egy szakács-női állás 1897. Április 1-én betöltendő. Pályázók férj és feleség is lehetnek. Havi bér a kettő részére 15 frt és teljes ellátás. Jelentkezni lehet nálam.

Kézdi-Vásárhely, 1897. március hó 5.

Dobai János,
rendőrkapitány.

42 3—3.

SÉRA IMRE

első temetkezési intézete Kézdi-Vásárhelytől.

— (Saját lakásomban.) —

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani ujonnan berendezett

TEMETKEZÉSI INTÉZETEMET.

Raktáron mindég készletben tartok a legnagyobb választékban érez-, tölgy és fenyőfa-koporsókat, művirág ko-

szorukat és ezekhez szükségeseltető szagokat arany és ezüst nyo-

matu feliratokkal. Temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig a legnagyobb gondnal és pontossággal rendezek. Intézetem fel van szerelve igen disztes grászkocsikkal, ezüstös és üveges gyászhintóval, valamint magyar szabású disztetőröltözetek és a gyászpompához tartozó minden eszközök és kellékekkel rendelkezem. Üzletemet, mely kizárólag tulajdonom, személyesen vezetem s a nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlvam kiváló tisztelettel:

SÉRA IMRE,

temetkezési intézet tulajdonos K.-Vásárhelytől.

Mindazok, kik temetkezési kellékeket nálam vásárolnak, a másodrendű gyászkocsit díj nélkül rendelkezésükre bocsátom, esetleg halotti ezikkek nélkül saját 4 betanított fekete lovaimmal ujonnan beszerzett halottas hintóimat választék szerint olcsó díjért temetkezésekhez kiadom.

Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság Kolozsvárt.

Elad különféle sorsjegyet havi részletfizetésre és pedig:

12—, 18—, 24— és 36 havi részletfizetésre.

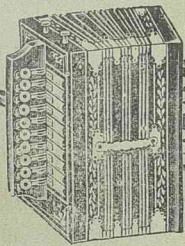
Legközelebbi huzások:

Főnyeremények:

1897. április 1-én 3%-os Tisza sorsjegy frt 100,000
1897. ápr. 24-én 4%-os magy. jelzalog hitelbank sorsjegy kr 100,000
1897. máj. 1-én 1860-iki állam sorsjegy; 100 frt névérték frt 60,000
1897. május 1-én Osztrák hitel sorsjegy " 150,000
1897. május 1-én Olasz vörös kereszt sorsjegy Lire 35,000

A kamatozó sorsjegyek kamatai a megbízó fel-
nek esnek javára

(1—2 27)

„Bohemia“

világhírű kézi harmonikámat, mely el van látva jó hosszú billentyűkkel és gyöngyház gombokkal, csak

4¹/₂ forintért

szállítom.

Ezen harmonikának két kettős fuvója mellett még egy 11 ranezu fuvója van, melynek sarkai a korai elrongálás ellen ércsarkokkal vannak ellátva.

A hangok egyes különálló lemezekre vannak minék következében a harmonikának orgonához hasonló kellemes hangja van.

15 ¹ / ₂ × 33	cm. nagyságu, 40 hangu, 2 változatu	frt 4 ¹ / ₂
17 × 34	" " " 60 " 3	frt 5 ¹ / ₂
17 ¹ / ₂ × 34 ¹ / ₂	" " " 80 " 4	frt 6 ¹ / ₂

Öntanuló iskola ingyen. Csomagolás és portó 60 kr. Képes árjegyzék szintén ingyen.

Szállítás vámmentesen utánvét mellett. Becserélés meg van engedve. Ismét eladók összeköt-tetése kerestetik.

C. A. Schuster
harmonikakészítő
Markneukirchen 7. S.

167 15—20

Mélt. gróf Mikes Ármin gőzfűrésznél egy éjjeli őri állás megüresedvén, egy kiszolgált katonára ezen állásra kerestetik. Értekezhetni a gyári igazgatóságnál.

1—2

Pénzkölcsön

birtokokra, házakra gyárakra és gőzmalmokra első helyű betáblázásra 40 évre 4¹/₂ százalékra, 50 évre 4 százalékra, 2-ik és 3-ik helyű betáblázásra 6 százalékra.

Pénzt

váltóra 5—6 százalékra 10000 frtig gyorsan és diskretio mellett szerez, valamint drága adósságokat convertál, ugyisintén váltót le-számítottat.

Schwarcz Márton, Budapest, VII. Miksa-utca 11.

Kitünő referenciákkal szolgálhatok.

8 9—10.

A brassói portland cement-gyár

ajánlja legkitünőbb

* PORTLAND CZEMENTJÉT *

felelősség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kézdi-Vásárhelytt kapható; K. Csizsár József urnál, S.-Szent-Györgyön: Ferencz Lajos és Császár Gyula uraknál.

22 7—48

Hirdetmény.

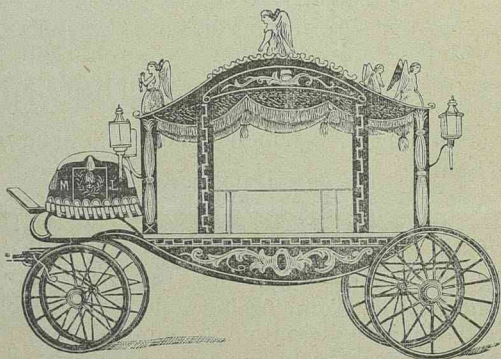
Elköltözés miatt eladó: társalgó-, ebédlő- és hálószoba berendezés továbbá többrendbeli szekrény és asztal; zongora, mángorló, főzőüst fűtővel, varrógép, üveges szekrények, eseléd butorok, konyhafelszerelés, több hordó stb. E tárgyak feltorjai lakásomon naponta megtekinthetők.

Hitzler György,

br. Apor-féle szénsvgyár igazgatója.

(46 1—2)

Uj temetkezési intézet!

DÁVID ANTAL

diszes berendezésű temetkezési vállalata az, hol a nagyérdemű közönség a szükséges halotti kellékeket minden rangosztályhoz illően, a legdusabb választékban találja meg. Szemfüdelek, halottiöltözékek, művirág- és gyöngykoszorúk, fenyő- és tölgyfa (esere) koporsók legolcsóbb árban, ércz koporsók gyári árjegyzék szerint lesznek felszámítva.

Diszesen kiállított üveges és egészen gyászos hintóim a temetkezések bármely fényének, pompájának megfelelnek; diszkocsimért is a legmérsékeltebb árt számítom fel, míg a teljes gyászkocsit a nálam vásároló közönségnek díjtalanul bocsátom rendelkezésére.

Az itten felsoroltakról meggyőződést szerezhet magának a nagyérdemű közönség, s midőn becses pártfogását remélem, vagyok kiváló tisztelettel:

DÁVID ANTAL.

Valódi ezüsttel diszített testőri öltözetek.

43 3—

A legszolidabb árak!

Nagy raktár ércz- és fakoporsókban.